

РАДА

газета політична, економічна і літературна
ВИХОДИТЬ ПОНЕДІЛКІВ, ОКРІМ ПОНЕДІЛКІВ
Рік четвертий.

Адреса редакції і контори:
у Києві, Велика Підвальна вул. д. 6,
біля Золотих воріт.
Телефон редакції 1458.
Телефон Друкарні 1069.

Умови передплати на р. 1909.

на рік	на 6 міс.	на 3 міс.	на 1 міс.	на рік	на 6 міс.	на 3 міс.	на 1 міс.
1 руб.	50 коп.	25 коп.	10 коп.	1 руб.	50 коп.	25 коп.	10 коп.

Пеня. 1 на рік можна виплачувати частками: в 2 строки: на 1 лип. 3 карб. і на 1 апр. 8 карб., в 3 строки: на 1 лип. 2 карб., на 1 мар. 2 карб. і на 1 мая 2 к., або порівну: на протязі перш. шести місяців.

За границю: на рік 11 карб., на півроку 5 карб. 50 к., на 3 міс. 2 карб. 75 к., на 1 міс. 1 карб.

Передплата приймається тільки з 1-го числа кожного місяця.

За зміну адреси 30 коп.

Автори рукописів повинні подавати своє прізвище і адресу. Редакція може скорочувати і змінити статі; більші статі, до друку неходячі, переходять у редакції 3 місяці і викидаються автором їх коштом, а дрібні замітки й дописи одразу знищуються.

Рукописи, на яких не зазначені умови друку, вважаються безплатними.

Умови друкування оповісток:

За рядок петіту поперед тексту або за його місце платиться: за перший раз 40 коп., за другий 20 коп.

За рядок петіту після тексту: за перший раз 20 коп., за другий—10 коп. Хто шукає заробітку, платять за оповістку в 3 рядки 10 коп. за раз

Приймається передплата на рік 1909

на українську

політичну, економічну і літературну газету
(рік видання четвертий)

РАДА

яка виходить у Києві щодня, окрім понеділків і днів після свят, українською мовою по програмі звичайних великих політичних газет

Напрямок газети неупартійний демократично-поступовий

Особливу увагу РАДА звертає на місцеве життя провінції.

Власні кореспонденти в столицях і по всіх значніших містах України

◆ РАДА має в Державній Думі і Державній Раді кореспондентів ◆

На рік 6 карб. 3 1-го Янв. розмір газети збільшено
Хто доплатить до рокової передплати ще 2 карб., той матиме.

3 додатком 8 карб. ДОДАТОК:

М. Аркас: Історія України-Русі

на велевому папері, багато ілюстрована (210 малюнків портретів, 9 карт у фарбах, 4 родоводи), в розкішній оправі з англійського коленкору. Книжка ця коштує з оправою і пересилкою в окремому продажу 4 р. 75 коп.

Умови передплати у заголовку.

Пробні числа надсилаються даром.

482—32

Літній театр КУПЕЦЬКОГО САДУ.

Українська трупа під орудою **Т. Колесниченка** у четвер, 7-го мая, при ур. **Ма-зепи**, історич. п'єса на 5 д. Туган. 2) **Концертний відділ.** Вихрест.

Режисер **Т. Колесниченко**. міс—8 Капельмейстер **М. Т. Василевс**.

ГОРОДСЬКИЙ САД.

В закритій театрі. Опереточний ансамбль, дирекція М. П. Лівського. Сьогодні, 6-го мая, спектакль і гуляння не буде. В четв., 7-го мая, в 4-й раз нова мова! "Гвоздь" сезону! Всесвітній перит! "В волнах страстей" Фрина. В саду велика гуляння. Концерт симфоніч. оркестра під керуванням Арнольда Маргуляса; друг. діржор д. Ітвіс. В 11 год. ввечер четверт. скансання-льот відважного Монс Гадбене з виш. 50 фут. (з 7-поверх. дома на дерев. трампліні). Оркестр воєнної муз. під керуванням д. Воуг. За вхід в садок—32 к. Поч. о 7 г. веч. міс.—4

ГОЛОВНЕ ДЕПО музичних струментів і нот

Г. І. ІНДРЖИШЕКА

ПЕРЕВЕСЕНО

у нове помешкання на Хрещатику, № 41.

старе помешкання передається.

Д-р Черняк 9-й Житомир, 16. Прийом 9-12 та 5-8 жінок 1—2. Праці (сіф.), вен., мотепол. (свед. гоін. ажувань), пол. розст. Усі свед. методи гоін. Є ліжка в окр. помешк. 150-322-110

Гоголівське свято і москвофільські гоеті на йому.

Галицька Великоросія вирідила на гоголівське свято цілу депутацію з двадцяти душ: тут і парламентські депутати, і священники, і дами, і "юноші", і навіть пара селян. Депутація поспішила скоріше минути Київ і українські землі, щоб добратися до справжнього, руського міста Москви, і відбавши святкування, почимчикувала далі до Петербургу, — подивитися на осередок "русської мови" та її себе людям показати. У Москві наші галицькі великоруси засвідчили велику вагу гоголівських творів для "Прикарпатської Русі". Ми готові вірити їх щирим почуттям до великого письменника-українця, але, здається нам, вони дуже помиляються в своїй торжественній заяві. Історія показує нам, що вперше познайомилися з Гоголем у Галичині — в українському перекладі: в 1852 році появилася там переклад "Тараса Бульби". І незабаром пішли переклади других творів Гоголя, та що Галичани мала за яким два-три десятки років "Вечори на Хуторі", і "Мертві душі", а М. Драгоманов не перестав радити галицькій молоді, щоб вона

знайомилася з Росією Гоголя. Щедри й Успенський, тоді як москвофіли (батьки теперішніх Глібовицьких та Дудикевичів) любенько смакували собі Державіна й Карамзіна. Аж в 900 роках надумалися наші галицькі великоруси віддати Тараса Бульбу і то з такою силою похвальної виступки, що це був скоріше переклад на народну українську мову Галичини, ніж передрук оригіналу. І коли ми зв'язали, як мало галицькі москвофіли знали й розуміли твори Гоголя і їх вагу в культурному розвитку російського громадянства, як мало науки винесли вони з знайомості з творами великого українця, то мимоволі признали мусимо, що вся ця парада з вінками і промовами од "Прикарпатської Русі" у Москві мала далеко не культурний характер; імя Гоголя пришило тут було зовсім для сторонньої і чужої для нього цілі. Треба було показати російському громадянству, що от, мовляв, які в Галичині живуть "русские", люди і як вони шанують пам'ять великого діяча російської літератури. А там у себе дома на довгий час зостається тема для хвалюваних оповідей, про те, як бучно й з честю вітали "наших" московських і петербурзьких вельможних пани генерали! Галицькі українці, на нашу думку, зробили помилку, не вирадивши од своїх товариств та інституцій якомога численнішої делегації на гоголівське свято в Москві. Проминувши цю нагоду, вони дали змогу москвофілам узурпу-

вати представництво од "Галицької Русі". Певна річ, москвофільські прочане знають, до кого удаватися і з ким водити компанію в російських столицях; і не дурно головними махерами в їх вітанні виступають всякі Вергуні, Філевичі й к°. Але для ширшого російського громадянства їхня маска представництва галицької Русі сходить за правдиве обличчя. На сторінках "Р'єчи" було уміщено заклики привітати і зустріти з усякою шанобою галицьких гостей, і зараз ці гості — публіка такої марки, щоб будь вони правдиві тутешні росіяне, їх би й на поріг не пустили, як то кажуть, — зараз вони зробились персонале гтатає, і, наприклад, "Слово" друкує інтерв'ю з якимсь "народним галицьким поетом Черняком", котрий "на плохом руськомъ языцѣ" переказує свої враження з побуту в Росії.

Не дурно, однак, галицькі гості поспішили скоріше проминути Україну; що в них спільного з тим народом, який заселює плече з плечем довге пасмо земель, переділених тільки державним австрійсько-російським кордоном? Що їх зв'язує з цим народом, для котрого Львів і Київ однаково близькі історичні центри, народу, котрий співає однакові пісні в Коломиї й в Богдогодуху, переказує одні й ті легенди й оповідки під Косовом і під Гадячем? Нічого, окрім того, що вони годуються як паразити його матеріальними силами, спекулюють на його темноту й невідомість. Справді зостається мандрувати до далекої Москви, щоб там представляти неіснуючу галицьку "Великоросію" і дурити тамтешніх людей з категорії "неуважаючих росіян" своїми симпатіями до пам'яті Гоголя, якого не знають і не читають.

ДЕРЖАВНА ДУМА.

Засідання 4 мая.

Після того, як Дума приймає в першій читанні урядовий законопроект про збільшення акцизу на тютюн, президентське місце займає Хомяков, і на чергу стає питання про наказ.

Обмірковується розділ 4-й наказу, де говориться про порядок обміркування роспису державних прибутків і витрат. Перших 11 пунктів ухвалено без обміркування в редакції наказної комісії. Пункт 12-й ухвалено з доповненнями бюджетної комісії. В зв'язку з цим ухвалено й решту пунктів розд. 4 з доповненнями бюджетної комісії. Далі ухвалено з незначними змінами розділ 7-й про компетенцію особливих нарад — й 8-й про порядок перегляду наказу.

Перше постанове обміркування наказу, таким чином, закінчено. Без обміркування ухвалено законопроект про асигнування коштів на реорганізацію існуючих і на відкриття нових педагогічних пунктів для підготування вчителів до початкових народних шкіл.

Воронов читав доклад у справі законопроект про асигнування 10.000 карб. на влаштування тимчасових педагогічних курсів для підготування вчителів середніх шкіл. Докладчик заявив, що аразу асигнувало було визначено в розмірі 24.000 карб., але в міркуванні бюджетного характеру комісія зменшила розміри асигнувань до 10.000 карб. Однак, комісія народної освіти не згодилася з думкою бюджетної комісії й, зажадавши на велику користь од цих курсів, прохала визначити асигнування в початковому розмірі, се-б-то в сумі 24.000 карб.

Фон-Андреш заявив, що бюджетна комісія може згодитися на збільшення асигнувань до 24.000 карб. тільки при тій умові, коли решту 14.000 буде взято з лишків, які можуть зостатись од видаткового роспису міністерства народної освіти. Товариш міністра народної освіти Георгієвський заявив, що міністерство охоче пристає на цю пропозицію й, як що тільки вільні гроші в кінці року з'являться, ці 14 тисяч буде поповнено.

Розанов висловлює бажання, щоб курси не відміняли вчителів часу, необхідного для навчання дітей у школах.

Законопроект признано спішним, ухвалено двічі й передано в редакційну комісію 4 дрібних законопроектів, в тім числі — про асигнування 50 тисяч карб. на допомогу жіночим професійним школам.

Заява с. д.

Голова читає заяву, підписану депутатом Покровським 2-м і іншими, де говориться, що робітничі ко-

місія не виконала доручення Думи од 10 листопада минулого року про обміркування внесення міністром фінансів законопроект про допомогу робітникам, покладеним на підприємствах міністерства фінансів. Подаючи тепер на обміркування Думи тільки першу частину законопроект — про пенсії за каліцтва — й одкладаючи до осені другу його частину — про пенсії за професійні хвороби, — комісія тим самим ламає постанову Думи, якою доручено обміркувати й подати ввесь законопроект, а не частину його.

Виходячи з цього, члени с. л. фракції пропонують зараз не обмірковувати доклад комісії в справі законопроект, а повернути його назад у комісію, зобов'язавши останню подати через два тижні законопроект у цілому на обміркування Думи.

Товариш міністра фінансів Пондівський прохав обмірковувати законопроект зараз, бо служачі й робітники міністерства фінансів нетерпляче чекають ствердження цього законопроект. Коли ж одкласти знов його обміркування, то справа ще раз з'являється, й робітники ще якийсь час не матимуть змоги одержувати пенсії за каліцтва.

Голосуванням пропозицію соціал-демократів одкинута, й законопроект поставлено першим на порядок денний вечірнього засідання.

Вечірнє засідання.

Обмірковується законопроект про пенсії робітникам міністерства фінансів за каліцтва.

Докладчик Тізенгаузен пропонує затвердити наказ правил про пенсії робітникам, покладеним на підприємствах міністерства фінансів. При визначенні розмірів пенсії треба брати на увагу професійні хвороби. Але комісія цього не обмірковувала, бо не знала, що то єсть професійні хвороби. Бажаючи висвітлити це питання, комісія звернулася до міністерства, яке обіцяло через 6 місяців дати відповідь. Коли надійдуть потрібні відомості, комісія обміркує це питання.

Покровський 2-й не сподівається од думської більшості постанови, яка б могла поліпшити становище робітників, через це оратор пропонує передати законопроект у комісію для докладнішого обміркування, з тим, щоб через два тижні в Думу його було внесено в докладній редакції.

Пропозицію одкинута. Покровський висловлює погляд робітництва, яке має право вимагати, щоб за каліцтва видавалися яка-небудь плата. Оддавши свої сили підприємств, — каже він, — робітництво має право вимагати страхування на випадок хвороби або каліцтва. Наприкінці оратор вносить таку формулу переходу:

"Виходячи з того, що з законопроект виключено дуже важку частину, чим робітників позбавлено дуже важких прав; приймаючи до того на увагу, що закон цей визнає пенсії на підставі старих і негодящих норм закону 2-го люня, тоді як необхідно закласти цілком новий закон про відповідальність підприємців і держави за каліцтва робітників, — Дума одкидає законопроект і переходить до чергових справ."

Степанов вносить формулу за бажанням, щоб доклад у справі другої частини законопроект було внесено в Думу не пізніше, як через місяць.

Кузнєцов критикує закон. Більшість Дума, каже він, прагне тільки "завідом ходом", бажаючи повернути назад колесо історії. Робітники зрозуміють і оцінять цю гру.

Тімошкін, обороняючи комісію, висловлюється за формулу Степанова.

Фаворський і Новіцький обороняють законопроект.

Дебати з'являються до 12 годині, але нічого нового оратори не вносять.

За півним часом засідання закрите, а кінець дебатів у справі цього законопроект одкладено до дальшого засідання.

Відгуки парламентського життя.

> В кулуарах ходить чутка, що відокремлення Холмщини буде проведено на підставі 87 ст.

> Польське коло постановило скласти свої мандати, як що тільки відокремлення Холмщини пройде.

> Бюджетна комісія встановила, що дефіцит по сьогорішньому роспису досягає 128 мільйонів карб.

> Справа з депутацією поміркова-

них до П. А. Столипіна розпалась, бо октябристи зрелись брати в ній участь.

> В Думі одержано звістку, що Дмовський і Новодворський з'являються виставляти свої кандидатури на депутатів.

ПО РОСІІ.

— Про генерала Скалона. Варшавський генерал-губернатор Скалон все таки змагається проти ревізії в його генерал-губернаторстві. Щоб скасувати якусь сенаторську ревізію, він прийняв оце до Петербургу. Головний мотив Скалона проти ревізії це те, що мовляв, ревізія підірве віру поляків до російської адміністрації; а вони і без того увесь час висловлюють своє недовір'я адміністрації. Той гамір і гласність, які завше бувають при сенаторській ревізії, на думку ген. Скалона, будуть використані поляками для доказу непридатності російської адміністрації в Польщі. Кажуть, ніби Скалон ставить це питання дуже гостро. Голова місії П. А. Столипіна, навпаки, обстоює за ревізію. До цієї суперечки адміністрації дуже пильно приглядаються бюрократи, чекаючи, що то з того вийде.

— Священники в академії. Два роки тому вища духовна власть дозволила священникам вступати до духовних академії. З той ж пори, коли почалася ліквідація "кромолі" в духовних відомствах, сивод відмінив той дозвіл. Священникам, які мають сім'ю, вступ до академії закрите. Тепер, через прохання та домагання багатьох священників різних епарій, синод зробив запитання до архієпископів, чи дозволити священникам вступати в академію, чи ні. Більшість архієпископів відповідало, ніби "пастирі церкви зовсім не потребують вищої освіти", а сучасні академії "крім шкоди, нічого священникам не дадуть, бо вони, повернувшись на село знову, будуть займатися політикою і підбурювати селян."

— Лютиний проїзд. Міністерство доріг, а починну С. В. Рухлова, згодилося з міністерством фінансів, щоб урядом видавати лютині білети на проїзд на літні канікули в розмірі 50 проц. з ціни білетів 2 та 3-го класів.

— 1-е мая в провінції. Святкування 1-го мая в провінції було дуже не значне. В багатьох городах виступили робітники зовсім не було. В інших же, хоч перше мая й пройшло тихо, але відбулися невеличкі забастовки. В Тулі не робили на патронному заводі та в деяких друкарнях. В Самарі бастували друкарні. В Сивразі з 2-х годин дня закрите було крамниці.

— Проституція в Петербурзі. Секретарі попечительного комітету дому милосердя Н. А. Захаров прочитав доклад на тему "Проституція, як положення в Петербурзі й боротьба против неї". Висловлюючи, хоч перше мая й пройшло тихо, але відбулися невеличкі забастовки. В Тулі не робили на патронному заводі та в деяких друкарнях. В Самарі бастували друкарні. В Сивразі з 2-х годин дня закрите було крамниці.

— Проституція в Петербурзі. Секретарі попечительного комітету дому милосердя Н. А. Захаров прочитав доклад на тему "Проституція, як положення в Петербурзі й боротьба против неї". Висловлюючи, хоч перше мая й пройшло тихо, але відбулися невеличкі забастовки. В Тулі не робили на патронному заводі та в деяких друкарнях. В Самарі бастували друкарні. В Сивразі з 2-х годин дня закрите було крамниці.

демократів, що складалася з 16 душ. Забрано документ.

ЛОДЗЬ, 5. Арештовано в Германії, в городі Вердау, убивцю фабриканта Вячеслава Зільберштейна, Едуарда Фелера приставлено до Лодзі й зачинено в тюрму.

СТАРІЙ-СОКОЛ, 5. Зроблено силу трупів. Будинки до світу було оточено поліцією й козаками. Частину потрушених заарештовано, в тому числі городського гласного та уповноваженого на виборах членів Думи всіх трьох секцій.

Напади.

ПОЛТАВА, 5. В кременчуцькому повіті четверо злощинців зробили напад на хутор козака, у якого пограбували 1427 карб.

ТИФЛІС, 5. В селі Дзевек, горійського повіту, увечері 3 мая кілька озброєних злощинців усючили в дім місцевого поміщика князя Джавахова, убили князя, його матір, жінку, дочку та слугу й утекли.

За кордоном.

ТАВРИЗ, 5. Вчора, ввечері, в будинку Сатар-хана був вибух в пороховому льоху. Вбито чотирьох та поранено 7 душ. Гадають, що вибух зробили кавказці, що незадоволені з хана за рожот.

3 Урмі надходять надзвичайно тривожні чутки.

БЕРЛІН, 5. Президент рейхстага оповістив, що Цепелин запрошує депутатів 25 мая прибути до Фридрихсгафена, щоб узяти участь в літанні на аероплані.

ПАРИЖ, 5. На вчорашньому засіданні ради міністрів ухвалено позбавити посади ще 20 почтових служавців. Рада міністрів ухвалила остаточний текст законопроекту про право чиновників засновувати спілки. За добу число забастовщиків в Парижі зменшилось з 1593 до 1023. В провінції становище телеграфів нормальне, за винятком Сенкентена, Нансі та Ам'єна, де ще є невелике число забастовщиків.

В палаті депутатів Денис-Кошен вдався до уряду з запитанням з приводу різанини вірменів в Адамі, висловивши побажання, щоб дипломати більш ретельно обороняли цивілізацію й вимагали, коли в тому буде потреба, висилки французького війська.

Сюанний комітет вночі виніс постанову всім паризьким корпораціям бути готовими до забастовки.

САМОНИКИ, 5. Зважаючи на те, що незабаром до Костянтинополя буде перевезено бундшту султана Абдул-Гаміда, одсудено справу Бурхан-Едина, яку вже було призначено розглядати в Костянтинополі.

ТАВРИЗ, 5. Генеральне консульство заарештувало російського підданця, якого вважали привідцем кавказьких фідайів і який брав діяльну участь в тавризькій революції. Його виславають до Росії, де він буде покараний за зроблені в Персії вчинки.

Бібліографія.

Популярна бібліотека „Лан“. Нелло та Патраш і інші оповідання. В перекладі Юр. Сірою. Листограді. Ів. Бурячка. Ц. 25 коп. Стор. 75.

Популярна українська література ще досить бідна книжками, і тому 4 гарно зроблених переклади оповідань, з яких два взято з найкращих англійських письменників — Уйда та Кіплінга — можна вважати за коштовний подарунок не тільки дорослим, а й маленьким читачам. Найбільш придатні й зрозумілі для дитячої душі оповідання — „Нелло та Патраш“ і „Охоронець гір“, в яких почуватись стільки любови до всього живого! Трохи тяжкі для зрозуміння маленького чи мало освіченого читача оповідання Кіплінга „Чудо Пуран-Батата“. За дитячого розуму характерною психологією мешканців Сходу може здатись чудним, що найстарший міністр одної з держав Індії, вже мавший славу й пошану, одразу, без всякої видимої причини, кидає людей, та йде на вершину Гімалаїв, де робиться пустельником, до якого завітують тільки звірі. Але як гарно змальовано талановитим письменником те взаємне порозуміння між Пураном та звірями, що допомогло Пуранові зробити „чудо“, то-бто дозвинути од звірів про обвал гори та оповістити про це людей! Велике враження робить на читача ця остання частина оповідання, коли старий та слабкий Пуран через силу спускається із звірями у долину та, виконавши свій останній обов'язок до людей, вирає серед них! Переклад зроблено гарною мовою. Гарні й малюнки Ів. Бурячка на обкладинці та поміж текстом.

М. И.—на.

ДОПИСИ.

(Од власних кореспондентів).

ЗВЕНИГОРОДСЬКИЙ ПОВІТ, (на Київщині). Останніми часами одбулася офіційна ревизія діяльності мирового посередника 1-го участка звенигородського повіту, а також двох волостей цього участка: Шполянської і

Козачанської. Яко показчик культурно-громадського й економічного життя селян названого участка, подаємо деякі статистичні дані, добути ревизією. Участок мирового посередника складається з 8 волостей, або з 73 сільських громад, в яких лічиться селян обох полів—137.650 душ, поділяється на 24.669 окремих дворів. Загальною беручи, ці всі селяне користуються такою площею землі: наділу—87.613 десятин, колишньої чиншової—309 дес. і купленої з допомогою селянського поземельного банку—11.668 дес., а разом—99.590 дес., себто біля 3/4 дес. на живу душу. На обшарі участка єсть дво-класових міністерських шкіл—13 і церковно-парафіяльних—71,—в минулому році до цих шкіл вступило школярів: хлопчиків—5483 і дівчаток—1482 душ. На кошти волостних громад всього участка в м. Шполі удержується притулок, де мають притулок 23 безродних сиріток. В участку єсть—сільських банків—41, позичково-ощадна каса—1 і кредитових товариств—2; окрім того, на 2499 карб. 96 коп. пожертвовані поміщиком Листовським, в с. Романівці незабаром має бути заснована станова сільська ощадна каса. Через недоробки останніх років селяне участка порушували питання про харчову допомогу—53 рази, причому на харчі і на насіння їм було видано: жита—89.217 пудів і ячменю—31.997 пуд. Мировим посередником в 1908 році притягнуто до суду за зловжитки по службі волостних і сільських начальників—5 чоловік і покарано адміністративно—72 чел.

Шполянська волость—26.166 душ. При волості є бібліотека для селянського вжитку; книжки в ній такого змісту: духовно-моральних книг—26, з російської і світової історії—32, біографії—43, географії, топографії і подорожі—164, словесности—282, з сільського господарства і природознавства—148, медицини та гігієни—29 рукописів—3, а разом—166 книг. Книжки всі стародавні і селяне до них мало що кваліються, задовольняючи свій духовний голод свіжими книжками з шкільної бібліотеки. В р. 1908 по волості взято селянами паспортів—684; куплено землі в Херсонщині (77 чол.) на 152.000 карб., по 270 карб. десятину; записано позавів в волостний суд—631; шістьма сільськими банками прийнято вкладок—32.799 карб. 17 коп., за 6 прок.; позавів же видано—51.814 карб., за 8—10 прок.

Козачанська волость—16.648 душ. В волості бібліотеці єсть біля 800 всяких книг, які селяне читають на перебір. В минулому році селянами взято паспортів—879; куплено землі в Херсонщині—450 десят., записано позавів—398. В 6 сільських банках козачанської волості в р. 1909 набрали основного капіталу—14.052 карб. 22 коп.; вкладок—42.612 карб. 53 коп. і чистого прибутку—4.006 карб. 78 коп. Харчових засобів по волості лічиться готовими грошима—16.586 карб. 75 коп. і зерном—27.676 пудів.

С. БОРАТИН, лудького повіту (на Волині). Намі селяне забажали мати в себе школу. Од вони зложили на це приговора, признавши посібні і радують, що і в них буде школа, як і по людях. Але селяне бажать, щоб їх школа була народна, міністерська, а місцевий мировий посередник прихильник церковних шкіл. Од він вмовляє селян, щоб вони одкривали у себе церковну школу, а не міністерську, і виставляє такі доводи: що міністерська школа дуже дорога для селян, що за ті гроші, що буде коштувати міністерська школа, можна утримувати три церковні; п. посередник обіцяє селянам допомогу од волості і од земства на церковну школу. Проте селяне стоять на своїм і церковної школи не хочуть.

Весна в нас цього року дуже спінилася. Деревина не тільки що ще не цвіте, але навіть і не порозивлялася. На Юрія цілий день падав сніг з півночі. Ярину вже повсївали, але росту немає. Трава росте дуже мляво, паши для худоби немає, хліба люде не мають, заробітків нема,—скрута на селі. Мішок січки платяться по 50 коп.

Німці, що колись було понаїздили в наші сторони, тепер повертають назад до Прусу.

Г. МИРГОРОД (на Полтавщині). Кілька тижнів тому було по місту на стовпах поприліплювано багато листів, котрими сповіщали хазяїв, що за неплата земських зборів за 1908 рік будуть продавати з публічного торгу скарб, або оддадуть в найму їхню землю. Такі самі листи було розіслано кожному хазяїнові, хто не заплатив земських зборів. Опного листа одержав від волостного старшого один добродій і перелякався, бо вже кілька років підраї він справно платив земські збори старості, а це оповіщають, що він має ще заплатити 18 карб. 89 коп. недоїмки, а як не заплатить—наймуть його власну землю аж на 3 роки. Він пішов до волості. Але там уже стоїть юрба хазяїв і турбуються, де взяти кошту заплатити якусь недоїмку. Він звернувся до старости з проханням показати книжку, скільки за ним лігати недоїмки. Староста показав.—„Та я ж кожен рік платю справно збори і квитки в цім маю“—каже чоловік, але староста

його не слуха, бо до його підступили з такими ж запитаннями. Як цей чоловік трошки грамотенький, він сам поїз по книгах шукати: звідкіль взялась за ним недоїмка. Продививсь він скільки книжок, але цих було мало. Він попрощався, щоб йому принесли ще книг з архіву. В книжці за 1895 рік він найшов помилку в записуванні землі: записали за ним землі більше, ніж він має, аж на 2 десятини. Крім цього записано було два роки підраї на 2 робочих дні більше, ніж є. За ці помилки на його й нашітано було недоїмки а як виявились помилки,—всю недоїмку скасовано. А хто не находив помилки в книжці, мусив платити, як було чим, а як нічим—продавали його скарб. Не встигли хазяї заплатити збори за минулий рік, як старшина нагадує платити й за цей рік. Та де його візьмеш кошту, коли треба купити і пшона, й борошна, й ще чого, щоб з голоду не вмерти, а тут іще й збори плати.

Од редакції.

Нас просять надрукувати список ж ерв на пам'ятник Т. Г. Шевченку, зібраних через інженера Сердюка в Харківці: М. Г. Ковалевська—5 р., Н. Маргосянц—1 р., Штрафні гроші т-ва „Родина“—7 р. 55 к., О. Кандиба—50 к., І. Бойко—3 р., В. Ямпольський—1 р., Гнесін—50 к., Е. Сердюк—3 р. 35 к., Г. Діусенко—1 р., Н. Шавренев—3 р., З. Пятиніца—1 р. 60 к., NN—1 р., Т-во взаім. кред. мелк. промисл.—3 р., Служащих того ж т-ва—2 р., В. Шавен—1 р., Скриньковий збір Сердюка—2 р., О. Островерков—3 р., С. Грідин—3 р., О. Свінціний—5 р., П. Михайловський—1 р., Л. Столбін—3 р., Г. Коркушко—5 р., М. Біленький—5 р., А. Бугаєнко—1 р., Е. Чернова—1 р., NN—1 р., П. Богуславський—3 р., NN—2 р., І. Чернишенко—5 р., Е. Некрасова—3 р., М. Дубровина—10 р., М. Лудникова—50 к., П. Гончаров—10 р., NN—1 р., М. Федерман—50 к. і О. Зяряний—50 к. Разом—100 карбованих. Гроші ці по квитку ч. 1588 харківської III міської почтової контори відіслано Е. Сердюком в полт. губ. зем. управу.

Зібраних через І. Шрага (Чернігів): д. О. Кінець—50 к., від селян с. Чирь, козельського пов. д. Андр. Тимошенко—50 к., Д. Довгоброд, д. С. Безкровний і С. Гелод—по 20 коп., кожн., Г. Мамонтова—20 к., О. Гуйченко—60 к., В. Тесен—1 р., В. Кристановський—5 р. І. А. Лукінічев—1 р. Разом—9 руб. 40 к. гроші ці зібрані по талонній книжці полтав. губ. зем. управи № 9114 і одіслані в ту ж управу 19 апр. 1909 р.

До нашої контори надіслано такі жертви на пам'ятник Т. Шевченку:

Через касира „Товариства студентів українців у Дорпаті“ (Юрєв) зібраних 26 февраля с. р. на роковинах Т. Шевченка—17 руб.; від учнів 2-х класної Жовтківської школи, ушницького пов. пол. г.—2 р. 21 к.; через Кіпріана Бакалєко (г. Житомир), зібраних серед учнів Волинської духовної семінарії—50 р.; від української громади у Парижі—18 р. 75 к.; від учнів 5-ї київської гімназії—4 р. 75 к., О. Скрипкіна—1 р., О. Кравченко—50 к., Т. Кравченко—50 к., Георгій Олекс. Радич (г. Брянськ, орлов. г.)—2 р., Ів. Стрйванс (Київ)—1 р., Ст. Олекса—50 к., через земського лікаря Макаровського, зібраних у г. Вірні, ворон. губ.—6 руб. 10 коп.

Всього прислано 104 руб. 31 коп., з тим, що прислано до 1 января 1909 року 4.237 руб. 6 коп., а за весь час через контору „Ради“ поступило 4.341 руб. 37 коп.

Справочний одділ.

Наденардні відомості. Серед, 6 мая. Св. пр. Юва мнотостр., мч. Діонісій. Народження Царя імператора. Сх. сол 4 год. 8 хв., зах. сол 7 год. 45 хв. Повний місяць у 3 г. 44 хв. дня. 6—1.61 р. перевезено тіло Т. Шевченка з Петербургу на Україну.

В Українському Набій—реферат С. Шелухина.

ДАЧНІ ПОІЗДИ.

(з 1-го мая до 15 окт.)

Півд.-Захід. залізниця.

ОДХОДЯТЬ:

3 Київ до Боярки. 7 г. 25 хв. р., 8 г. 20 хв. р., 9 г. 15 хв. р., 10 г. р., 10 г. 50 хв. р., 1 г. д., 3 г. 15 хв. д., 4 г. 35 хв. д., 5 г. хв. д., 6 г. 30 хв. д., 7 г. 40 хв. д., 8 г. 30 хв. д., 9 г. 53 хв. д., 11 г. 20 хв. д., 12 г. 10 хв. д., 12 г. 30 хв. д.

3 Боярки до Києва. 5 г. 24 хв. р., 6 г. 5 хв. р., 6 г. 37 хв. р., 7 г. 49 хв. р., 8 г. 30 хв. р., 11 г. 12 хв. р., 12 г. 21 хв. д., 3 г. 27 хв. д., 5 г. 5 хв. д., 5 г. 26 хв. д., 6 г. 59 хв. д., 8 г. 3 хв. д., 8 г. 23 хв. д., 10 г. 5 хв. д., 12 г. 20 хв. д.

3 Київ до Мотовилівки. 7 г. 25 хв. р., 8 г. 20 хв. р., 9 г. 15 хв. р., 10 г. ранку, 10 г. 50 хв. р., 1 г. д., 4 г. 35 хв. д., 5 г. д., 9 г. 10 хв. д., 9 г. 53 хв. д., 11 г. 20 хв. д., 12 г. 10 хв. д., 12 г. 30 хв. д.

3 Мотовилівки до Києва. 4 г. 19 хв. р., 4 г. 59 хв. р., 5 г. 43 хв. р., 7 г. 11 хв. р., 7 г. 43 хв. р., 8 г. 24 хв. р., 9 г. 50 хв. р., 10 г. 30 хв. р., 2 г. 36 хв. д., 4 г. 38 хв. д., 6 г. 12 хв. д., 7 г. 29 хв. д., 8 г. 43 хв. д., 9 г. 10 хв. д.

3 Київ до Бородянки. 8 г. р., 10 г. 30 хв. р., 12 г. 25 хв. д., 3 г. д., 4 г. 20 хв. д., 5 г. 32 хв. д., 8 г. 42 хв. д.

3 Бородянки до Києва. 4 г. 17 хв. р., 6 г. 30 хв. р., 7 г. 19 хв. р., 5 г. 10 хв. д., 6 г. 18 хв. д., 8 г. 50 хв. д., 12 г. 3 хв. д.

3 Київ до Тетерева. 10 г. 30 хв. р., 12 г. 25 хв. д., 4 г. 20 хв. д. 3 Тетерева до Києва. 6 г. 36 хв. р., 4 г. 30 хв. д., 5 г. 39 хв. д., 8 г. в.

*) Поїзди, помічені зіркою, ходять тільки неділями та святами. Крім того на всі поїзди, що ходять до Тетерева й до Бородянки, можна сісти й виходити з їх у Світотшині, Біличах, Ірпені, Бучі, Ворзлі, Немішаїві й Немішаїві II, де ці поїзди сонятимуться зумисно для цього.

Редактор М. Павловський.

Видаєць Е. Чинченко.

Оповістки.

Вийшла з друку і продається нова книжка:

ПРОХОР ВОРОНИН.

„ЯК Я ВИГРАВ У ТОВАРИЩА-ВЧИТЕЛЯ БЛЯШАНОГО САМОВАРА“

та інші оповід. 46 стор. Ціна 8 коп. Випустити можна з Української книгарні (Київ, Безаківська, № 8), та з книгарні „Літ.-Наука. Вісника“ (В.-Володимирська, № 28). 00-788-5

Видавництво „ВІК“.

НОВІ БРОШЮРИ:

С. Сфремова—Гнучка чесьність, Ціна 5 коп.

С. Сфремова—Між двома душами. Ціна 5 коп.

Продаються по всіх книгарнях у Києві. Склад виданій в „Українській Книгарні“, Безаківська, 8. 00-765-9

Вийшли 2-м виданням

Драми і комедії

Б. Грінченка.

Том I.

(Ясні Зорі, Нахмарило, Степовий гість).

Ціна 85 коп. 00-808-2

„ДІЛО“

Виходить у Львові щодня (крім неділі і свят) о 5 год. по полудні.

ПЕРЕДПЛАТА НА „ДІЛО“:

в Австрії: на рік 32 кор., на пів-року 16 кор., на міс.—2 кор. 70 сот.
для Росії: на рік—17 р. 40 к. на пів-року—8 р. 70 к. на міс.—1 р. 60 к.
у Львові (без почт. пересилки) на рік—28 кор., на пів-року—14 кор., на четверть року—7 кор., на місяць—2 кор. 34 с. Щодняко число коптів у Львові 10 сот., на провінції 12 с. 00-640-11

В УКРАЇНСЬКІЙ КНИГАРНІ

БУВШ. РЕД. „КІЄВ. СТАР.“

(у Києві, Безаківська ул. ч. 8.)

Продаються ось які нові українські книжки.

Андреев Л. 1) „Двіні на олох“. 2) „В збоху“. Переклад П. Годзов-Трипольський. Мос. 1908 р. ц. 10 коп.
Архипенко С. Шодення Пасішянка на 20 пів. ц. 10 коп.
Вулашев Г. О. Український народ в своїх легендах і релігійних повір'ях і вірваннях. в. I Космогонічний український нар. повір'я і вірвання. К. 1909 г. ц. 2 р. 50 к.
Вудак Ю. Дні люди. Де і як вони живуть. К., р. 1909 ц. 25 коп.
Вашенко Г. Пісня в кайданах. Збірник творів. К., р. 1909 ц. 35 к. на кращ. папер. 50 коп.
Грінченко В. Олекс. Грицько, Украла. К., р. 1909 ц. 5 коп.
Доброский Г. В. На кубані. П'єса в одній дії. К-ар., 1909 р. ц. 10 к.
Дубровський І. Українсько-російський. Ред. І. Степанко. К., р. 1909 ц. 75 коп.
Сфремова С. Єврейська справа на Україні. К., р. 1909 ц. 15 коп.
Життя Т. Шевченка. Вид. „Час“ з ілюстраціями ц. 3 к. на кращ. папері 15 коп.
Князь Володимир Святій та хрещення Русі. Ол. 1909 р. ц. 5 коп.
Кодобінський. Ялінка, Харита, Маленький гірничик. К., р. 1909 ц. 8 к.
Харита. К., р. 1909 ц. 3 коп.
Каутовський К. Історичне діло К. Маркса. Перекл. В. Степанівський. К., р. 1909 ц. 20 к.
Корольов В. Українці в Америці. К., р. 1909 ц. 15 коп.
Олекс. О. Поезія т. П. С.П.Б. р. 1909 ц. 1 руб.
Портрет Шевченка в шаці з закликом жертвувати на пам'ятник і з біографією ц. 3 к. на кращому папері 15 коп. Без шапки ц. 30 коп.
Петров Н. О новоотаритой Київской монеті XIV вѣка. Харьк. 1908 г. ц. 10 коп.
Рукавишников І. Молода Україна. ц. 1 руб.
Сірий Ю. Нелло та Патраш і інші оповід. К., р. 1909 ц. 25 коп.
Життя рослин. Нарис анатомії і фізіології рослини. К., р. 1905 ц. 25 коп.
Слово о пошву Игоревичі. Перетлумачив на сьогочасну науку мову К. Шейковський. 1885 року ц. 25 коп.
Степанівський Я. Свящ. Казання селського пастиря. К., р. 1909 ц. 60 коп.
Степанко Ів. Українські шестидесятники. К., р. 1909 ц. 30 коп.
Синьков А. Петрі. Перекл. М. Левицький, К., р. 1909 ц. 90 коп.
Тогобачені. Жидівка вихрестка. Драма на 5 дії. К., р. 1909 ц. 30 коп.
Шатріан С. Історія одного селянина 1789 рік. Частина перша і друга. Перекл. М. і З. Левицький, К., р. 1909 ц. 60 коп.
Шерстюк Г. Українська Граматика ч. II Складня. К., р. 1909 ц. 25 коп.
Шоповал М. Про ліс. К., р. 1909 ц. 25 коп.
Яновська Л. Людяке щастя. Драма на 5 дії. К., р. 1909 ц. 35 коп.
Нові Листовні Картки худ. Красицького, Маневича, Вржеца і багато інших ціною од. 3 до 10 коп. за картку.
Альбом Укр. Уорів для рушників (8 шт.) ціна 40 коп. 00-639-5